

БУРЯДА УНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетнай 1921 оной
декабрин 21-нээ гарана

№ 151 (15173)

1979 оной июлин 3, вторник

Сэн 2 мүнэн

Уржадэр манай ороной бүхь унан зам-
шадтай хамта Улаан-Удын судна бүтээл-
гын заводой коллектив мэргэжэлтнээ
байндэры ажалай амжалтын, социалис
мурьсөөнэй дэлгэрэлтын оршон байлда-
да тэмдэглэбэ. Эндэ арбадахы табан жэ-
лэй дүрбэдэхи габшагай жэлэй даабари-
нуудыг шаанартайгаар, саг болзор соонь
бээлүүлэх талаар байн үр дүнгүүдыг
туйлахан хүдэлмэришэд олон юм. Тэдэ-
нэй нэгэн коммунист, Ажалай Улаан Ту-
лай ордентой Валерий Васильевич Минин
болно. Тэрэний хүтэлбэрилдэг хабсар-
гашадай бригада бара бүрингөө дээр-
барж 130 процент хүртээр үлүүлэн даа-
гнэ. Эндээр лэ байгаа ондо «Москва-
79» гэжэ хүнүүдыг зөвхө шэнэ онгосо
болзорхоонь урид хабсарган, захишад-
та тушаан үгэхэ хэрэгтэ горитойхон

хубилага оруулба. Мүнөө үедэ Мининэй
бригада нэгэ доро 2500 тоно ашаа зөв-
хэ арга боломжотой баржа хабсаргаа
хүдэлмэридэ эршэтэйгээр хабаадажа
байнхай.

Ажалдаа, нинтын хүдэлмэридэ, гэр
бүлэдөө мүнөө үеын ёһотой совет хүнэй
үлгэр жэшээ харуулжа ябадаг энэ нү-
хэрнай КПСС-эй обкомой гэ-
шүүнээр хунигаданхай. Коммунист ажа-
лай ударнигай нэрэ солодо завод дото-
роо түрүүлэн хүртээн байха. «Социа-
лис мурьсөөндэ илагша» гэжэн нэрэ зэр-
гдэ жэл бүри хүртэгдэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. В. В. Минин
ажалдаа. 2. Баяхана ашгалдага үгтэ-
хэн «Москва-79» таваралдага гараба.
Н. ДРИГЕНОВЭЙ фототекст.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай үдэр

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз-
оой Булагай һу наалин фер-
мэ дүрбэдэхи габшагай жэ-
лэй түсэбтэ даабарин тү-
рүүшын хахадые үлүүлэн
дүүргэбэ. Энэ фермэ зургаа
харын туршада 6400 цент-

ТУҢАЛАМЖА ХҮРГЭНЭ

Хэжэнгын районий түбэй
больничной 78 хүдэлмэрилгэ-
шэд шэфисэ тууламжа
үзүүлдэг. Хэжэнгын совхоздо
ооноко, набаһата тэжээл
суглуулаа. Тэдэнэр хоёр үдэр
туршада хүдэлмэришэд та-
бин центнер шэмэтэ тэжээл
бэлдэхэе, ажахыда тушаа-
гаа.

Нигэжэ нинтын адууна
малы эрхэ үбэлжэлгын үедэ
хэрэгтэ тэжээл бэлдэхэгдэ-
дэ тэдэ эрхэлтэйгээр хабаа-
дана.

А. ХИМИТОВ.

Түсэбөө үлүүлбэ

нер һу тушааха байһан һаз,
тэрэнэ 6930 центнертэ хүр-
гэжэ шадаба.

Эндэхи наалишад Түнкэной
районий «Сибиряк» колхоз-
оой малшадай үүсхэлые зүб-
шэн хэксэд, зунай таба на-
рын туршада наамхай үнээн
буринөө 1300 килограмм һу
нааха гэжэ шидэбэ. Дүй дүр-
шэлтэй наалишан Цырма
Мужуева үнээн буринөө
1500 килограмм һу наахаб
тэжээл мэдүүлхэднэ, нүхэднэ
дэмжэлэй байна.

В. САЖИН.

Сэлэнгын район.

УШӨӨ 1400 ЦЕНТНЕР ТУШААХА

Мухар-Шэбэрэй районий колхоз,
совхозууд гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб бол-
зорхоонь урид дүүргэбэ. Тэдэнэр түсэбэй ёһоор
15.500 центнер мяха тушааха байһан аад, тэрэнэ
15.550 центнертэ хүргэжэ шадаа.

В. НОСКОВ.

«Ленинэй туг» газетын хүдэлмэрилгэшэ.

УБЬЭ ХУРЯАЛГАЯА ЭХИЛБЭ

Олохон ажахынуудта үбэ хуряалгада
бэлдэхэй хүдэлмэрийн түлэг дундаа
ябажа байхада, «Зырянский» совхозой
Гурулевско отделенин үбэжэд түрүү-
шынгээ мүнүүдыг гаргажа, сабшагда-
хан ногооний хоншуухан үнэр хангал-
туулба.

деление эрхилгэшэ Иван Иванович Ко-
пылов ехэл урматай янзаар хөөрэнэ.
Нигэжэ энэ отделенинхон район соо-
гоо түрүүлэн үбэндөө оробо ха-
юм. Энэ сабшалан дээрэ арба гаран хүн-
хөө бүридэһэн гүисэд оньхожуула-
данхай звено худалха. Мүнөө дээрэ эн-
онь техника худалгагдөөдүй. Гэбшэе
ингээд лэ тэдэнэр жэгдэрэн орохонь.
Тус звенос дүй дүршэлтэй, жэл бүри үбэ
хуряалгада хабаадаг Петр Михай-
лович Капустин толгойлоно.

П. М. Капустинэй звено даалгада
манай бүхь сабшалангай ногоо богони бол-
зорто сабшажа, 14,5 мянган центнер эр-
хим шаанартай үбэ бэлдэхэ зорилго
урдаа тавинхай. Тэдэнэй энэ зорилго
бөөлүүлэхэ байһанда этгэхээр даа.

Ю. ГУТОВОР.

Прибайкалин район.

— Үбэжэдэйнай түрүүшын звенос
Мойһото гэжэ газарта гараад, гектар ха-
хад сабшалангай ногоо унагагарад бай-
на. Тэдэнэй мүнөө дээрэ байһаар ур-
гахан нуга, хонхо, хужааг гараар сабша-
жа эхилэ. Юуб гэхэдэ, бороогой орол-
одомнай унаар дүүржэ, ногоонинь
хиндэ хосорхо бшуу. Байша ондо ногоо-
ной ургаса мүү бэшэ гэжэ тэмдэглэхэ
харатой. Жэшөөн, энэ сабшалангай
гектар буринөө 15 центнерһээ доошэ бэ-
шэ үбэ хуряажа абаха байха, — гээд от-

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

ОРОНОЙ САБШАЛАН ДЭЭРЭ

ИЖЕВСК. Удмурттын хү-
дэлмэришэд нотагуудай ажалшад
хууна малдаа элбэг хүрэхэ
үбэнгээ ажалтай тэжээл бэлдэжэ бай-
ба. Энэ ажахынууд ипатоганхайн
«20-я» гэжэ арга хэрэгтэжэ худалдэ.
Манай нигэжэ оньхожуулагда-
далхай комплекснууд, отрядуд
оо дахидхэгдэн байгуулагдаһан
утоолоогрэй газарнуудта — хар-
ин далан дээрэ, хужааг,
салтанууд соогуур гар ха-
сууршад худалдэ. Удэр бүри
лон зуугаад тоно шэмэтэ
тэжээл ажахынуудай скла-
днуудта ороно. Хото городой,
Горной арбад мянган хүн хү-
дэлмэришэд ажалшад туулаха.
Хилэй КИРОВ. Область дотор үбэ
сабшала улам эршэдэжэ
байнхай. Хуряалаг-зөөлгын
1000 гаран отряд, оньхожо-
уулагдамал звенос эмхидхэг-

ЯКУТСК. Мүнөө автоном-
ной республика дотор 2 мян-
га шаху звенос малай тэжээл
бэлдэхэе байна. Эндэр
байн оньһото техникээр хан-
гаданхай. Худогэй ажалшад
750 мянга гаран тоно бү-
дүүн ба шэмэтэ тэжээл бэл-
дэхэе, малай үбэлжэлгые
ядаматгүй һайнаар үнэгэр-
хэе шидэбэ.

КУСТАНАП. Областин
ажай бүхэндэ малай тэ-
жээл бэлдэхэйн 4—6 бри-
гада худалдэ. Эндэй ажал
хүдэлмэрийн гүисэд оньхожо-
уулагдаһанхай. Казахстанай
шэнэ газар элдүрлгын бүхь
областьнуудта үбэ ху-
ралага түлэг эжижэ байна.

МИНСК. Гродненско об-
ластьдо таримал ба ургааша
ногоо сабшала дүүржэ бай-
на. 2 миллион тоно сенак
дарагдаа, миллион шаху
тоно үбэн бэлдэхэгдэ. Хуу-
рай зун болоошье һаань, ма-
лай тэжээл бэлдэхэгдэ, хо-
то гурдоо эрхэн 200 мянгад
хүн худогэй ажалшад ту-
һална.

(ТАСС).

АШААНАЙ ОНГОСО ЗАЛГАЛДАН ХОЛБОЛДОБО

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

«Прогресс-7» гэжэ авто-
мат ашаанай транспортнай
онгосо «Салют-6» — «Со-
юз-34» гэжэ замбуулинай
жолоодогдог комплексоной
1979 оной июлин 30-да
Минскагай сагаар 14 час 18
минутада залгалдан хол-
болдобо.

Ашаанай онгосо «Са-
лют-6» гэжэ станцин нэ-
гэдэмэл двигателин түхэр-
рэлгээтэ түлиша экина-
жай ажабайдалые хангахын,
научна шэнжэлгэнүүд ба
туршалгануудые хэлын тула
шухала хэрэгтэй түхэрэлгэ-
нүүдыг, апаратура болон
материалуудые, мүн поч-
то замбуулинай дайдада
абаашанай байгаа.

Залан жолоодогтын түб-
һөө үгтээн захиралтануудай
ёһоор, замбуулинай дайдада
харгы замьен шалгаһанай

талаар ехэ нүлөө үзүүлэ
уялгатай.

Бүхэдэлхэйн ветеринарна
нэгдэлтэй президент профес-
сор Р. Вийон, уласхоорон-
дын эпизоотическа бюерог
президент А. Лаабери болон
бусад сугларашадай
урда үгэ хэлэбэ.

СССР-эй Италия, Чехо-
словакын, Кенин, Нидер-
ландын, Болгарин түлөө-
лгэшэд пленарна заседан
дээрэ элидхэлнүүдыг хээ.
(ТАСС).

САГ СООНЬ, ШАНАРТАЙГААР

ТҮЛЭГ ДУНДАА

Тээгдэ тосхонһоо баруун
урдахана харагдаһан шифер
хушалтатой үргэн ута сарай
харагдахадга. Эндэл Хур-
бын совхозой «саган алт»
хуряалгын пункт түбхнэн-
хэй юм. Ушоо нинтин 25-һаа
эришэ, нооно хайшалага
эршээ абаа һон. Мүнөө энэ
ажахыда шухала нампани
түлэгтөө орохтой.

ТҮЛЭГ ДУНДАА

толгой хониний нооно хай-
шала зорилготой. Тэдэнэй
1600 толгойнь бээс хүсэлэн
хурьгад болон.

Тээгдэн пунктда 60 электр-
о-хайша тодохонхой юм.
Мүнөө булта оньһон түхэр-
рэлгэнүүдынь наадгүйгээр
хүдэлгэгдэнэ. Гэбшэе, эдэ
хайшанууд бултадаа 3—4
жэлэй саана абтаһан, хуу-
шаржа эхилэн байна гэжэ
тэмдэглэлтэй. Тимхээ дүй
дүршэл багатай залуу хай-
шала яадаһана. Зүгээр дүр-
шэлтэй хайшалай дургаал
заабари хайхаран, арга ша-
дабария үдэр бүри дээрэ-
түүлжэ, социалис мурьсөөн-
дэ түрүү һуур эзэлхын түлэ-
дөө булта эрмэлзэнэ. Түлэ-
дөө манай совхоз 9 мянган

ТҮЛЭГ ДУНДАА

«нэхь дэгэлхэнь» налгана.
Хайшалай дундаһаа гара-
хыг дааһа Бата Арсаланов
илангаа хэшээт оролосотой-
гоор худалжэ, бусадтаа үлгэр
жэшэ харуулна. Тэрэ нэ-
гэ үдэрэй туршада 50—60
хони хайшала үрдинэ. Мун
Света Нимаева, Рая Гомбее-
ва, Раис Нурмухаметов гэ-
шэд Бата Арсалановһаа
гээгдэхэгүйе оролдоно, мүү
бэшэ үрэ дун туулаха. Нигэ-
жэ манай совхозой ажалшад
гарта хүтөөрөө оролсоно,
нооно хайшалайг хариу-
салтатай халыс богонихон
болзор соо түгээсхэйн түлөө
эршэтэйгээр тэмсэнэ.

А. КУПРИЯНОВ.
Хурбын совхозой
механизатор.

АРБАН НЭГЭН ҮДЭР СОО...

Ажахыдамнай хониний ноо-
но хайшала, гүрэндэ худ-
далдаха тон хароусалтатай
хаха орожо ерэнхэй. Энэ хэр-
гээгэй һайн шаанартайгаар, түр-
гөөр үнэгэрхын тула бэлд-
хэлэй горитой хүдэлмэри
ябуулагдаа. Богонихон бол-
зор соо хайшалайгын пункт
бэлдэгдэжэ, хэрэгтэй түхэр-
рэлгэнүүдээр хангагдаа юм.

Мүнөө ондо түрүүшын хай-
шануудай гарштанажэ эхил-
дээр хэлэн үдэр үнэгэр. Юр-
дөө, эртэ үглөөһөө үдэ-
шын харанхь болотор ажа-
лай охин буураһагүй. Эндэ-
май 40 хайша тодохгодоод,
булта хүдэлгэгдэнэ.

үдэ дүршэлтэй, үннэй хай-
шалай хамта хүдэлжэ,
хургуули гарана.

Энэ жэлдэ бүхьдөө 6.900
толгой хониний ноонон абта-
жа гүрэндэ 261 центнер ноо-
но худалдаха даабаритай гээ-
шэбди. Түрүүшын гурбан
үдэр соо 1200 хониний ноо-
но хайшалага. Хайшалаг-
шаднай бүхь хонидойноо
нооно худалмэрийн 11 үдэр
соо хайшала дүүргэхэ гээ-
һэн социалис уялта абанхай.

Эндэ худалгэгшэдэй абан-
уялгана амжалтайгаар дүүр-
гэхын тула колхозой правле-
ни, партийна, профсоюзай бо-
дон комсомолой организа-
цинууд нилээд оролдогто гар-
гана. Хайшалагай дунда
социалис мурьсөөн үргэнөөр
дэлгэрэнхэй. Мурьсөөнэй дун
үдэр бүри согсолдогдо, ила-
жа гарашадта мүнган шан
бароулагдаһа. Эндэ хайша-
лагдаһан ноононой шаарта
ехэ анхарал хандуулагдаһа.

Тэрэшэлэн нинтэ-политиче-
скэ хүдэлмэри ябуулаха ехэ
хэмжээнүүд абанхай. Хайша-
лагай үдэн эдэлгэнэй
үдэ амаржа байха сагта элбэ
лекци, хөөрлөдөөгүүд үн-
гэрэгдэнэ. Тимхээд хоёрго-
хой комплексно бригадэй бри-
гадир Ю. Г. Рогозинский,
арадай хиналтын комитедэй
түрүүлэгшэ Г. П. Токоров
гэгшэд үдэр бүри политни-
формаци үнэгэрэнэ.

Хайшаладаар бидэнэр
дүршэлтэй, акала һайн мэд-
хээ хүүнүүдыг табижа гэжэ
эхэтэ оролдоһон байнабди.
Тэдэнэй дунда механизатор-
нуудшы бии. Гэбшэе хур-
гуулинь үбүдүй олоороо хү-
длэнэ. Тэдэнэй дилэнхи оло-
онинь хэдэн жэлэй туршада
хониний нооно хайшала, нил-
ээд дүршэлтэй болһон хү-
дүд, басагд аба даа. Мүн
бүри залуушы хайшала ба-
һал байха. Тэдэнэр түрүүшын

Эндэ худалгэгшэдэй абан-
уялгана амжалтайгаар дүүр-
гэхын тула колхозой правле-
ни, партийна, профсоюзай бо-
дон комсомолой организа-
цинууд нилээд оролдогто гар-
гана. Хайшалагай дунда
социалис мурьсөөн үргэнөөр
дэлгэрэнхэй. Мурьсөөнэй дун
үдэр бүри согсолдогдо, ила-
жа гарашадта мүнган шан
бароулагдаһа. Эндэ хайша-
лагдаһан ноононой шаарта
ехэ анхарал хандуулагдаһа.

Онсолон хэлэхэдэ, абанай
социалис уялгануудаа хайша-
ладай а ж а л т а тайгаар
бээлүүлжэ арга боломжо гүй-
сэд бии. Түрүүшын үдэрнүү-
дэй худалмэрийн дүнгөөр хуу-
шанай хайшала Д. Зандрае-
ва, Н. Радаева, В. Батуев
гэгшэд түрүүлжэ ябана. Бу-
рашаддай дундаһа С. Шой-
нов, К. Нимаев, Т. Шитина
гэгшэд баһал мүү бэшэ үрэ
дун туулаһа.

Ушэлэн Ленинэй орденго
театр соо айлшаднай Е. Птич-
киной «Амтатай жэмэс» гээ-
һэн комеди харуулба.
Ц. ЦЫРЕНОВА.

Шанар шалгажа байха ара-
дай хинашадтай пост байгуу-
лагдаһа. Тэрэни арадай
хиналтын комитедэй түрүү-

В. ХИНГЕЛОВ.
К. Марксын нэрэмжэтэ
колхозой партбюерог
секретарь.
Загарайн район.

БҮХЭДЭЛХЭЙН КОНГРЕСС НЭЭГДЭБЭ

Бүхэдэлхэйн ветеринарна
XXI конгресс июлин 1-дэ
Москвада нэгдэбэ. Мал
ял эрхилэлтын мүнөөнэй
эрхэ байдалда ветеринарна
тедичины теори ба практи-
кын асуудалуудые, адууна
ялануудые элдэ үбэнгөөн
эрхэгдэ ба аргалха онл
грануудые саашадан һай-
баруулжа, оршон тойронхи

байгаалине хамгаалха асуу-
далуудые тэрэ зүбшэн хэл-
сэхэ байна. 60 гаран оройн
эрдэмтэд болон мэргэжэлтэд
хүдэлмэришэд хабаадана.
СССР-эй хүдөө ажахын ми-
нистр В. К. Мещяк оролто
үгэ хэлжэ, уласхоорондын
Хуралдаа нээбэ.
СССР-эй Министруудэй
Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н.

Посыгиннай амаршалгатай
конгресстэ хабаадагшад ехэ
анхаралтайгаар танилсаа.
СССР-эй Министруудэй Со-
вед Түрүүлэгшын орлогшо
З. Н. Нурев амаршала са-
носон ушанан байна. «Элбэг
хүрэхэ элэ хоолой зүйлнүү-
дээр арадуудые хангалга,
хүнзоной элүүры ба оршоо
тойронхи байгаалине хам-

гаалга тэхэ мэтэ асари ехэ
асуудалуудые шинжэлгэдэ
ветеринарна эрдэм наука ба
ажал хэрэг горитой хубилага
оруулна. Эдэ бүгэдэ эрдэм
научын элдэб асуудалууд-
даар уласхоорондын харил-
сае али бүхь талаарнь хүл-
жөөлтэй нягта холбоотой
юм. Гүрэнүүд хоорондын ве-
теринарна конгрессүүд энэ

талаар ехэ нүлөө үзүүлэ
уялгатай.

Бүхэдэлхэйн ветеринарна
нэгдэлтэй президент профес-
сор Р. Вийон, уласхоорон-
дын эпизоотическа бюерог
президент А. Лаабери болон
бусад сугларашадай
урда үгэ хэлэбэ.

СССР-эй Италия, Чехо-
словакын, Кенин, Нидер-
ландын, Болгарин түлөө-
лгэшэд пленарна заседан
дээрэ элидхэлнүүдыг хээ.
(ТАСС).

Научно-үйлэдбэрийн конференцидэ ха-
баадагшад хоорондоо хөөрлөдэхэ, зүб-
шэлдэхэ үнүүд олон байгаа даа. Заб-
һарлагыншыг үедэ тэдэнэр республика
доторо хонин ажал саашадан хүжөөжэ
асуудалаар хөөрлөдөөгөө үргэлжлүү-
дэг һай.

Цыремпилова, Ярууны районий «Ком-
мунизм» колхозой хонин ажахын це-
хы дааһа Г. Я. Климов, тэрэл районий
Исэнгын совхозой хонин ажахын це-
хы дааһа Ц. Д. Будаев гэгшэд заб-
һарлагын үедэ наһала андалдажа бай-
на.

С. БАЛДУЕВАН фото.

Хөёр жэлэй саана республикн хэвөө ажахын түрүүшүдэй зүблөөн дээрэ энэ хүний туруушлага хараа нэм...

Дамжа абанан 82 центар сабшалангайга гентар бүриһөө дунда эрэгээр 62 центер үбш суглуудан Хягтын районий Хударинь совхозоо дуговод Бата Тучинович Доржиев гээд сонсохогод...

Гентарай жараад центер үбш абан гэнэ гү даа? Яагаа ехэ юм? Хай, бага эрэг нэмээгээд бэшээрхнэн...

Эгээл тинхээд тэрэ дуговодтой заатагуй уулзаха, ажал худалэмниень хараха, хоорондоо гээд шиндэнэн хүм...

Унгэрэгшэ хүн хэн. Хабарнаа хойно дүлбэнье бороо ороогуй, хуурайгаар нахиллаа, үшөө наран хаалунаар...

Энэ үедэ Бата Тучинович Баян булаганга сабшалан уялжа, тон сүлөө тухагүй байгаа хэн. Удэрһөө үзэртэ хээрэ талада яажа, хээрин халхинда «долболгон» сахалтайгаар шарийн ехэ эсэгийг...

Унамнай одоол астанһаа өөрөгуй үнэтэй болоод байна даа. Оройдоол нэгэ ханаа баар унан эрээ болоно. Тэрэниень балгашы хэн талаар урадуулахгүй гэжэ үдэр хүнигшэ шухуу хажжа, газараа уялжа...

Хайшан гэжэ, ямар онол арга хэрэглэжэ, гандуу уларилтайшэ, хура бороотойшэ жэлдэ нэгэд айлан ургаса тэрэ абана гэзбөө гөхөн

асудал намайе ехэтэ ноирхуулаа юм. Зарим жэлдэ газара дурэн соогоо уялха эрэгэ болжомынс одоонгоуй. Совхозо, отеленинь тэрэнэй сабшалан дээрэ бусад дуговодуудайнаа үзүү ехээр үзэжүүлэшые оруулаа бэшэ. Олон жэлэй ногоо тарихар хийн үлэмжэ һайн газарышэ гэхын аргагүй, тэрэнэ юрэнэ сабшалан.

Тээд ямар нуоцатай гэзбөө? Бата Тучиновичай хэжэ байхан хүдэлэмниень хараал.

«МАННАЙ УЕЫН ХҮН» гэлэн конкурсноо ерэнэн очерк

НУГАРШАГҮЙ ЗОРИГ

тэрэнэй удаан хоёрдолоод, погатайны хүн зоний хооронхые шагналд, өөрын абори зенгые, сэдхээд болоньей ойлгоод байхада, ажалын «нуоца» бага эрэгэ харагана гэжэ ханахаар.

Энэ хүн ямаршые хүдэлэмэри хээ наа, тэрэндээ бүхы сэдхээд зурхайнгоо халуун охи, унтаршагүй хүсэл эрмэлзэлые дууһан ороюулан, хамга хаба шалалаа гаргана ибадаг байна гэжэ тубхын түрүүн ойлгоод.

Сэхьенэ хэлээдэ, ажахынудай олонхи дуговодууд диньхидэ хабар эл сабшаланда гаража уһалаа, һайн гэзбөө, намар үбшынэ хурааһаа д. бэшэ тэрэнэ түрээ хүдэлэлтгүй ха юм даа. Бата Тучинович өөрынгоо буусын хөрсө соохи хараһаа үшөө үлүүгээр дааж аабһан сабшаланда хандадаг байна. Совхозойнд тэндэнэ наг шөбхө, мине...

Тэрэнэй хойшо Бата Доржиев өөрөө ходо хинан хаража үтэжүүлгээ тарвагалдаг болоо. Сабшалан дээрэн үкэрэй нэгэшые монсо-соисо шөбхын хөбтэхые харахатуйш. Тэрэниниень хуу борнойгоо тараадаг, бутаруулаа.

Нэгэтэ аун газараа түлэ уһалажа байхандаа, нэгэ залуу хоншон 400 гаран хонидые туугаад, сабшалангайны түг дундуур гаража яажа, нэгэ һишхэлгүй абдалдан хөрсө бусалһанда, сүхалдһанда Бата Тучинович шиндэнэн бараад, тэрэндээ ошобо.

Хараха нодэтэй, ойлгохо ухаатай хүн гүш? Энэ уһалагдажа байһан сабшалан гэхшүүлхэдэ юу болонош! Поксодоог газара тээгүүр, тэрэ хадын боорбор тууха яагабшин. Угэл болоодоо үбшэн үгы гэжэ алыга дэлгээд үхуушх. Эх, ямаршые хүн гэшбөөшэ даа, — гэжэ үбгэнэй уялаганан байхада, тэрэнэ ехэл алыгүрөө, эзэмэ мэдэрээ.

Ниггэжэ энэ сабшалангай түлөө зарим хүнүүдтэй муудалдаха ушар айл олоо болоо аб даа. Намар үбшэ хураалтын үедэ дээгүүр сабшалангай, дутуу тармаһан баал үлөөнэйниень түлөө баһал хүнүүдээр тар-тур гэлдэхш. Хуу өөрөө хойноһоон сөбөрлөжэ абаха баа...

тай болохош. Яанаб, намһаа саагуур гээд ябажа тэдэ даггүй. Булта бөөн хараад ябаа наамнай, юун бүтээб, ажал хэрэг яагаад ургашаа яахааб, — гэжэ тэрэ хэлэвэ.

Баһал нёдондо намаршаг тээ хэн. Бата Тучиновичай даадаг сабшалангай ногооний ургаса хараад гайхаа бэлэб. Хүнэй бүгдэ хүрэмэ үндэрөөр ургалан ногоон хуу эрелдэнэ унаһанхай банба. Тракторай носилныг сабшажа яданан ногоооо дуговод хэдэн хүнтай гар хажуураар унагажа байгаа, Ургэлжэ шара сөсэгээр

хариусалгатай болгохо гэжэ шиндхээрй абаа. Энэ хүн хамтын хэрэгтэй түлөө гансаһые хуударилгээд, мэрэгээтгэдэй урда шаптаа эрлэтэ табигда бэшэ, мүн юрын маллаад, механикаторнуудтай муугаар хүдэлмэ һааны, хөнтөш багт юур сахингүй өөртөнш ханаһаанаа хэлээдэ зантай.

Хөёр-гурбан жэлэй саана нэгэтэ хабар яһала дүршэлтэй бэрх гэжэ тоолодогдог байрхоош. Яанаб, намһаа саагуур гээд ябажа тэдэ даггүй. Булта бөөн хараад ябаа наамнай, юун бүтээб, ажал хэрэг яагаад ургашаа яахааб, — гэжэ тэрэ хэлэвэ.

Бата Тучинович ажалай, дайнай ветеран. Бүри Эсэгэ оройноо хамгаалын Агууехэ дайнай урда тээ һүхэ бариха, барилгада хүдэллэн, Уданын Варуун фронт хөрдоло, Брынскын ой шадар болонхон ехэ тулалданда хабдажа, хүндээр шархатаад, ногагаа бусаа. Шархатгаа бага эдгээжэ, баруун гаряанга хүхэ дааха болонхойно хойшо дахин барилшан болонхон юм. Тингэжэ хөрсөд жэлдэ барилтын бригадада ажаллажа. Баян-Булаг тоскондоо нилээд олон гэр байр, клуб, дуговодууды барилшан, малай байрануудые бодоолоосо. Пенсидэ гараад байхадаа һүүлэй табан жэлдэ дуговодоор хүдэлэв.

Тэзэмдэ уулажадамни тэрэ дуговодоо ойро зуурашы болонхондоо ехэл халагант байгаа хэн. Тингэбэшэ, минн гараа хабсаргад һуунагуй, хүршэ айлда гэр барилсажа, баһал ноохи һүхэ барилхай хүдэлжэ байхэ. Хажуугаарын хүна эрхэр бэлдээ, шаргын үгэр матана, аса, тармуур бэлдэнэ.

Убэлнын жал бүхэндэ 50—60 шарга бригададаа бэлдэжэ үгээд хүм, — гэжэ. Доржиевтан үхшүүдтэй. Эгээ эхэ Ким хүбүнниень совхозодоо автомашинын жоолошонор хүдэлнэ. Амгара айл болонхой. Эрдэнэ хүбүнниень сэрэгэй алба дүүргэжэ эрээд, эсэгэтээ сабшалан дээрэ хүдэлжээшэ байһанаа, мүнөө барилтын бригадада оронхой Владимир хүбүнниень арбадахи класс дүүргээд, энэ жэлдэ сэрэгэй албандо ошоо. Эгээн одхон Тамара басаганинын наймадахы класс дүүргээ.

Хани хүнэрэйниень мэлдэ лбаа һааны, дуговодоо заяандашые болжогуй байгааб. Гэр байдала хараха хүнэй үгы болжодоно, басаганингаа гансардахадын ажалда орхоо баатый болоно. — гэжэ тэрэ ехэ шалтангаар хэлэжэ һуугаа бэлэй.

Бата Тучинович сабшаланда дахин бусажэ эрхэ, үнөөһил үбшэ ногооний бал ургаса ургуулажа, урдынь аялар суе дахин өздөлүүлэхэ байха гэжэ эгтэгнэ. Юуб гэжэ эрэгэ, энэмэй жара һаага гаратай болоош хэжэ байдал, үлдхэр гашуудал ушаруулашые һааны, эрэгт гэрүүдээр, нугаршагүй хүсэл эрмэлзэлтэй аандаал яаһа.

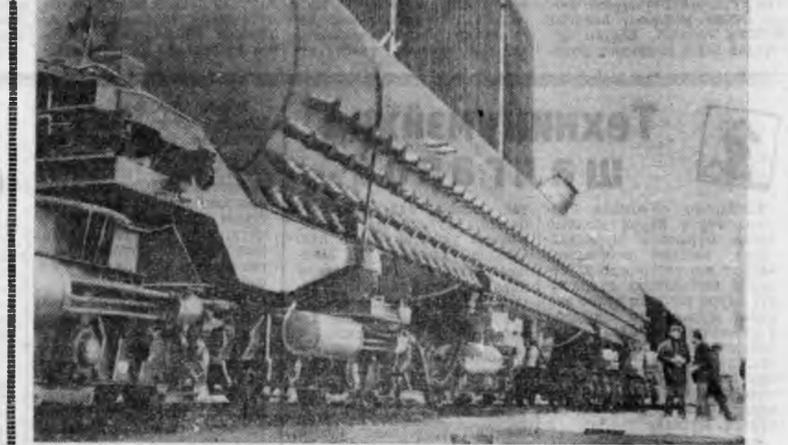
М. НАМЖИЛОВ. Хягтын район.

АЖАБАЙДАЛАЙ ҮРГЭН ЗАМДА

Оронойнай бүхы хургуулинуудай баһанар гурган хүмүүжүүлһэн хубууд басаганида ноинин 27-ло һайн һайхан урээлэй үгэнүүдээр үлэбшэ. Байгшаа ондо 2.8 миллион эдиршүүл дунда хургуули дүүргүүл тухай үнэмшлэгүүдэйе абага гэжэ СССР-эй Гэгээрэлэй министрствэ мэдээсэ. Фабрина, заводууд, барилганууд, нуга тарьяалан болон фермнүүд, хүн зоний ажаһуудал хангалын предпрятнууд залуушуулые хүлээжэ байна. Тээд залуушуу ажалай дүршэл шадабаритай болонхойншэ эрхэ; ушарын юуб гэхэдэ, хургуули эдгээртэ гүнзэгэ эрлэн өлгөхөдө гадна, мэрэгээдэ шэлэхэдэй туһалаа холбошые шинлээш. Эдгээр фермнүүдтэ, тарьшадан ойлжоролуулагдмал отрядта хүдэлжэ юм. Үнээдые машынаар һааха мастерай мэрэгээ...

даа эдгээр эндэ эрэгэ, ажал дүршэл шадабартай олоһон байна. Хэды хүшэр бэрхшээлтэй байгаагые һааны, заводой ханинар—шефүүдыне ходоодо хажуулаһан байжа туһалаа гээд үхшүүдэ этгэн найдана. Эдгээр 10 жэлэй урда тээ баһаһуудла үзэлгэлнүүдые бэлгэлэһэн юм. Харин мүнөө эдиршүүдэй хүдэлмэришнэй путевонунд барюулагдаба бшуу.

Рязанска областин Пронско лунда хургуулын арбадан класс дүүргэгээд хуби эрэгэ гурал ажахытаа холбошые шинлээш. Эдгээр фермнүүдтэ, тарьшадан ойлжоролуулагдмал отрядта хүдэлжэ юм. Үнээдые машынаар һааха мастерай мэрэгээ...

СФРЮ. Социалистический Союз Советских Союзной экономической помощи Югославии. Электростанция в г. Мозаке. Фотография М. Намжилова.

СОЦИОЛОГ МЕТАЛЛУРГИЯ ЭРГЭ ХҮДЭЛЖЭ ЭХИЛБЭ

ВАРШАВА. Катовицкы воеводствын томо предпрятнууд дээрэ социолог гуршаал бин болжодо. Партияна профсоюзна организацинууд тэдэниень өөшдэниень дайшалай туһалаһангайга тоодо оруулаһанниень гайхалтай бөлш. Юуб гэхэдэ, залуу социолог үйлдэбаритэй холбоотой асуудалнуудые шиндэхэдэ түрүүшын үдэрһөө хабардажа эхилээ бшуу.

ПАРТИН ЭРГЭНҮҮД УРГАНА

ТОКНО. Японой Коммунистический партинын префектуралына ба районно комитетуудтай түрүүлэһэн ядрен национналына зүблөөн ноинин 25—27-до Сидзюна префектурин Атамы хотодо болоно энэ хилдээлэй хүдэлмэриин. Японой Компартинын эргэнгүүдые үргээдхэлгын, тэрэ нэй үүргэ түлөө дээшэ үлүүдэн зорилгонуудые зүблэн хэлсэбэ. «Анахата» газрын мэдээсэлэй ёһоор, зүблөөндэ хабардагшад 1980 гаран онуудта Японой политическы байдалые хүтөөжэ холын хараа түсөөбүлэе, парламентын болохоб байгаа һуналтада коммунистуудтай бэлдэхэ асуудалнуудые хаража үзэб.

ХИЛЭ ДЭЭРХИ БАЙДАЛ ШАХАРДУУ

ХАНОЙ. Хөөрлөөдөнүүдэй Пенкида боложо байһан хөдөрхи шатын түрүүшын седэни дээрэ Вьетнамай талын оруулан дурдахалууд шухала үсхээл эдэхин болоно. Ушарын юуб гэхэдэ, вьетнамай-хитадай хил дээрэ бодото байдал нилээд түгшүүртэй гэжэ «Нан зан» газетэ бэшэв. Эгээл нимгээд хөөр оройноо хоорондын хил дээрхи шахардуу байдалые саашдан һуларуулаха, мүн хөөрлөөдөнүүдэй үедэ тарважаттай байдал хангаха зарилготогоор СРВ-гэй правительствена делегатаи хилд шадабай районнуудтай сэрэгэй ажуулануудые зогсоохо тухай эхлээсэн проект дурдаба.

ВЬЕТНАМАЙ ДУРАДХАЛУУД ТОДОРХОЙ, ХОШУУЛАШУУЙ АСУУДАЛУУДЫЕ ШИНДХЭЛЭЭР ХИЗЭРХИЯРАГДАНА

Вьетнамай дурдахалууд тодорхой, хошуулашуу асуудалуудые шиндхэлээр хизэрхиярагдана бэшэ, харин шахардуу байдал һуларуулагда, дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы арведуудангын хүсэл эрмэлзэлэ хариуһанаа гээд газетэ тэмдэглэнэ.

ВЬЕТНАМАЙ ДУРАДХАЛУУД ТОДОРХОЙ, ХОШУУЛАШУУЙ АСУУДАЛУУДЫЕ ШИНДХЭЛЭЭР ХИЗЭРХИЯРАГДАНА

Вьетнамай дурдахалууд тодорхой, хошуулашуу асуудалуудые шиндхэлээр хизэрхиярагдана бэшэ, харин шахардуу байдал һуларуулагда, дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы арведуудангын хүсэл эрмэлзэлэ хариуһанаа гээд газетэ тэмдэглэнэ.

Вьетнамай дурдахалууд тодорхой, хошуулашуу асуудалуудые шиндхэлээр хизэрхиярагдана бэшэ, харин шахардуу байдал һуларуулагда, дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы арведуудангын хүсэл эрмэлзэлэ хариуһанаа гээд газетэ тэмдэглэнэ.

Хилын сааналһаа ТАСС-АПН

ЗУБЛЭХЭ ЗҮЙЛДЭ— ПАЛЕСТИНЫН АСУУДАЛ

ПЬ Ю-НОРК. ООН-ой Аюулгүйн Совет Палестина тухай асуудлые зүблэн хэлсэжэ байна. Палестин арадай үндэһэн шухала эрхэнүүдые бэлдүүлжэ талуураа ООН-ой Комитетэй түрүүлэжэ О. А. Тройноскидо (СССР) бэшгэ элгээг хэлээ, энэ асуудлые зүблэн хэлсэжэ шухала гэжэ тэмдэглээ. Өһөндөө өһөндөө тодорхойло, бээ даанһан бэлдүүдэн бээ байдалтай болохо талаар палестин арадай үндэһэн эрхэнүүдые харада абангүй, Дутын Зүүн

АФГАНСКА РЕВОЛЮЦИН ДАИСАД

КАБУЛ. Пакистанай, Хитадай ба импералист зарим ороноудай хархис бүлгөөрхиднэ дэмжэлтэ дор хашалта хашалалта, һүйдхэтэ ябуулануудые хэжэ, Афганистанда Деомкратическа Республикада арадай байгуулантын үндэһэн һууриине бууруу бургээ һэлзэлтэй контрреволюциин болоно ноурые шэнэ баримтанууд элишлээ. ДРА-гай аюулгые сахиха оргунууд һаяхан Кабулд шадар буу зөсөгүүдэй, һомо хэрэгсэлүүдэй, һүйдхэтэ ном һударай слядые элирүүлэн олоо. Автомадууд, винтовконууд, пистоледууд,

НИКАРАГУАДАХИ БАЙДАЛ

хүтэлбэрлэгшэ Эден Пастору мэдүүлһэн ёһоор, нислэл хотодхи Мососын байр шадархи районуудтай багтахан хубын зонхилгынын засаг захиргаанай гарта байнаар.

Сандинстуудэй «Түгсэхэлэй шта» гэжэ нэрлэгдэнэ догтонын харын тухаа соо партиоонууд оройноо бүхы газар дайдын гурбанай нэгэ хубине мэдэлдэ абһан байгаа.

Засаг захиргаанайгаа нимэ хүшэр бэрхшээлдэ ороходо, Мососо шэнэ хүнүүдые армида абажа. «Гартаа буу бариха бодохо» урлангаар зонхилгы либераль националист партиин гэлшүүдтэ хандаба.

Бүхэ Союзна Конференци

Байгшаа оной ноинин 18—19-до Молдавын ССР-эй индустри хото Кишинёво «Оройно тойронхи байгааги хамгалгые саашдан һайжа хуулаха тухай» оройно Конференци болжодо. Тус конференци ССР-эй Наукуудай академинин научна үед бэлдһэн, үнгэрэгдэнэ.

Бүхэ Союзна Конференци

Тус конференциин хүдэлмэриинд дун хамта 500 гаран хабардалсаа. Тинхээд оройно союзна республинаудай, оройномай область оройно хизарнуудай түлөөшад хабардалсаа. Гүрэн

Бүхэ Союзна Конференци

Бай болон нийтин ажал уулашад, оройномай мэрэгэ эрдэмтэд, инженерууд, зоологууд, агрономууд, ологууд гурбан үдэрэй раша соо бософер хамгалгыи тон шухала асуудалуудые зүблэн хэлсэһэн шухала. Тинхээд оройно тойронхи байгалиин байлгуулые хамгаалха, аша үрэгнөөр, тамтайгаар хэрэглэхэ асуудалда онко ахарал идуулаха.

Бүхэ Союзна Конференци

СССР-эй Наукуудай академиин вице-президент, академик А. В. Седзеник конференциин ЦК-гай аюулданын шалхуулартай, физикосын эрлээсэгдэнэй доктор П. И. Бодол, «Эрдэмтлөөснэ ССР-эй Наукуудай академинин вице-президент, Зөнт, ВАСХНИИ-ай гэгшүн Хаминин ордентан М. Ф. Лушанин, ССР-эй Наукуудай академинин географин институтай директор, академик П. Герасимов, ССР-эй дундуу академинин агхимини ба хурьшэ шөнжэлэн институтай директор, ССР-эй АН-ай гогшүүн-корреспондент В. А. Новда, ССР-эй Медицинын наукуудай академиин академик П. Каначев болон бусад конференци дээрэ ноирхолон элидхэлнүүдые хээ.

Конференци дээрэ зүблэн элсэгдэн асуудалууд хара оройно тойронхи байгаага хамгалтан, байлгуулые үрэгнөөр эрдэм ухаанай ёһо гурба туйлан хэрэглэлтын туһалахуудые амжалтагай аар шиндэхэ хэрэгтэ горнон түлөө үзүүлжэ ёһотой. М. ШАРГАЕВ, биологин эрдэмэй кандидат.

ҮЙЛЭ ХЭРЭГҮҮДЫНЬ ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛХЭЭР БЭЛЭН

Энэ нотагхаа 120 хүн Эсэг оройноогоо эрхэ сүлөө хамгаалаар дайнда мордоо лэн. Түрээ койлоодоо тракторист, комбайнер ба малшаанар амжалттай хүлээжээ, ажахыгаа халбаруулан хүрээлөөр оролдож байсан эрхшүүр хас тамтагдые хуудсаар бэлэн байлалтаа мэдүүлээ. Эдгээрэй аюулга дайны гад тиймэр унтаралсаанаар 34 жэл үнгэрээ. Зариманин дайгаа дараад, гэр бүлдөө элүүр энхэ бусаа. Нүгөөдүүлын байдалаар ноли дээр баатарай үхэлээр унажа, хэтын поирроо ноирсоно.

Дайн гэшээ ажабайдалда харша үзэгдэл тула бүхы юумэ хандаргаан хосоролдоо түржэти бишу. Хэды хүнүүд шэрээн эсэгээ, илаг гансага дахинаа хараха, золотогоо гүй байлалдаа мунөө болотор шаналан голхорно гэшээ! Зырянск тохондоо ажауушад Сегервигтэй бүлүн гурбан ширар хубуудые найн хураан үгөөр дурсан ханадаг. Үгэ дууламгай, найн найхан абари зайтай, ажалша бэрхэ аха дүүнэр түрүүшүүдэй тоодо фронт мордоо, хөөрөө бусажа ерээгүй. Баатар хүбүүдэй эхын гашуудал, нюдэ-

мүүжүүлжэ, ажабайдалай үрхэн харгыда гаргаа юм. Заспай офицер К. Д. Семочкин япон милитаристнуудтай тэмсэлдэ хабаадлалсан. Пулеметно взводной командир, полковой хирургууын начальнигай орлогшо ябахан Константин Давыдович Семочкин олон тоото шагналда хүртэбэн. Нанайнгаа амаралтаа гаранхайше наа, шалад сооноого ажахыдаа тулалсадаг. Мүн лэ дархан суутай Е. Р. Тарасов дайнай үедэ эрэлхээр зоритон сэргэсэн гэжэ суурхайхан байна.

Гэхтэй хамта ветеринарна фельдшерээр удаан саг хүлээхэн К. А. Игумнов Курск дүхрэнгэй шагна тулалдаануудай үедэ шалгаржа, Улаан Одоной орденээр шагнагдай. Дайшалхы баян намтартай фронтонгой үбсүүндэ долоон шагнал ялалтан ханинадаг. Эмхидэхы шадабаритай, урагшаа ханаатай Константин Антонович Игумнов илалтын удаадахи жэлнүүдэй бригадираар томилогдоно байна.

Эсэгэ оройноо хамгаалгын Агуухэ дайнай элдэб фронтунд дээрэ дайладалан Л. А. Тарасов «Зырянский» совхозой ну наалин фермые дааг-

сов, Антон Васильевич Колманов ба бусадые нэрлэлтэй.

Сэдхээтэйгээ нагнин эрмэлзэл, хүсэлтэ илалтада зориулан нотагай 120 хүнэй 70-ниинь үхээтэ дайндаа бусаагүй. Мүнөөдэрэй жабааланта найхан ажабайдалай түлөө ами наһаа хайрлангүй тэмсээн хүнүүдэй дүрхасхаалда зориулагданан бүшөө Зырянск тохондо холбоогдонхой. Энэ хүшөөтэй дэргэдэ Илалтын үдэртэ зориулагданан минтинг, пионерскэ сбор, дайн байлдаануудай үе хэртээнэн үнжээ, наадан табигдадаг. Эндэ ерөөн хүнүүд бүгдээ ардайнгаа мүүхэнгүй зориг, алдар габъяатанай баатаршалга тухай дахинаа бодомжолон, агуу соёр оройноо бүхы үеын түлөөлэгшэй хэрэг үнэн сэхээр үргэлжүүлхээр бэлэн байлалтаа сэдхээтэ тангаргайлдаг. Үеөө үедэ дамжалан энэ найхан мэдэрэл дүзэтэ жэлэй баатарнуудай ба залуушуулай ланал, бодол нэгэ-дүүлэн бишу.

П. ХАЛТАНОВ,
дайнай ветеран, отставкада гаранхай ахалагша лейтенант.
Прибайкалинн район.

Улаасхооронцой ШЭНЖЭЛЭ

АХА ДҮҮ ЁНООР ХАРИЛСАН ТУҮХАЛЖАЛСАЛГЫН АША ҮРЭ

Экономическа харилсан тулалсалгын Советэй сессин XXIII заседанин Москвада боложо дүүрбэ. Тус заседанин худалмэриэдэ социалист 12 оройно, дүрбэн түбин бээ даанхай бусад гүрэнүүдэй, тэрээшлэн улаасхоорондын организаацинуудай хүндэтэ түлөөлөгшэд хабаадлалсаба. Заседани дээрэ социалист оройнуудай шэнэ обшество байгуулгада аха дүү ёноор 30 жэлэй туршада үрэ эхэртэйгээр бээ бээдээ харилсан тулалсалгын үрэ дүнгүүд согоологдоо, аравдугай хоорондохи хани нүүхээтэ бэжижүүлгын, бүхы дэлхэй дээрэ 35 найрамдал бэжижүүлгын аша тулалдаа эгэлл туруу эрдэм ба техникийн үндэстэй туруу дээрэ социалист үйлдэбэрине саашадаань хүгжөөхэ арга замууд хараалагдахан байна.

Социалист экономическа нэгдэл манай хэни нүүхээтэ ажабайдалай тааршгүй нэгэ шэнжэ шаарныи, аха дүү оройнуудайнай бүхы талаараа хүгжэн халбаралгын хүсэ эхэртэ ба тогтууртай найн арга нүүхээтэ болонхой. Эдэ бүгдэ хадаа СЭВ-эй ажал ябуулгын политическэ гол үр дүн болон гэзэ, — гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумай Түрүүлэгш Л. И. Брежневэй сессидэ хабаадлалтад эльгээхэн амаршалга соо хэлэгдээ.

Капиталист долоон гол оройнуудай зүблөөнэй Токियो зарлагдахын урда тээхэн илангаа энергетикни асуудалнуудаар эрээдүйдэ этгэл найдбаригүй ханамжуудай хэлэгдээн тушаа СЭВ-эй ойн баярай сессидэ дэлхэйн олон тоото оройнуудхаа абтан телеграмманууд соо онсо тэмдэглэгдээн байх юм. Тимжээ байхандаа Москвада үнэгэргэдээн сессидэ дээрэ социалист хани нэгдэлтэ оройнуудай саашанай хүгжэлтын удаан болзорой түсбүүдэй этгэл найдбаритай байхан тушаа сэхэ шууд хэлэгдээн байна. «Мүнөө үнэгэргэдээн сессидэ хадаа улаасхоорондын байдалда СЭВ-эй ажал ябуулгын шууд түргөөр үргэдэжэ байх тухай эли тодо гэртэ болон гэзэ», — гээд Японой «Асахи» газетэ бэшээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүн, СССР-эй Министруудай Советэй Түрүүлэгш А. Н. Косигинэй сессидэ эхлээн үгэ соогоо тэмдэглэгдээн ёноор, түүхэн тон богонихон болзор соо СЭВ-эй гэгшүнүрэгэ экономическэ түрүү олол аргаар хүгжөөхэ байхан бата дабшастай гүрэнүүдэй бүлэг болонхой. СЭВ-эй гэгшүнүрэгэ дэлхэйн бүхы хүн зоной оройдоо арбанай нэгэ хуби ажаууна, тээд элдэ дээрэ хайлуулгандэ абтажа байхан бүлэг гүрэнүүдэй тоно бүхэниинь, үйлдэбэрилгэдэ байхан минеральна үтэгжүүлгын табан тоно бүхэни хөөрвин, металл болбосоруулагч түхээрлэгшүүдэй үрбэри нэгэртэ дээрэ хубинь, «Нитэ дэлгүүрэй» оройнууд ба США-гай хамтадаа баригдэй ээртэ байрын гэрнүүд социалист оройнуудай беригдана.

Энергетическэ бэрхээшээтэ байдалхаа капиталист оройнуудай экономикэ айхбарга эхэ хойхилодо орон. Харин СЭВ-эй оройнууд тимэ хойхило мэдээтэй, дэлхэй дээрэ промышлена талаар хүгжээтэ эхээтэ гансахан зоно болонхой. Энэ ушарта ажахы түсбэй ёноор хүтэлбэрлгын үлэмжэ найн талан, социалист оройнуудай нэн түрүүн өнөөдүнгөө энергетикни арга нөөсые түсбэй ёноор ашглан хэрэглэхэ ябадалда зориулагданан удаан болзорой хараа шилжэл шулаа үүргэ дүүргээн байна.

СЭВ-эй ойн баярай сессин түгээхэлдэ баталан абтан хамтын мэдүүлгэ хадаа социалист хани нэгдэлтэй бүхы гэгшүүдэй урдаа табигдахан зорилгонуудаа хамтаараа шимдэхээр эрид шимдэнг байхэниинь гэршлэн хэрүүлнэ. Тодорхой хэлсээнүүдэ баталха гурмаар удаан болзорой программануудые зохиолгоо, удаадахи хоёр табан жэлые үйлдэбэрин ашаг үрэ эхэ болголгон ба научно-техническэ талаар хамжалгыг үргэдэхэлгын үе болгохо гэзэ тэдэ зорилгонуудай гол шулалан байха ээрэгтэй, — гээд Л. И. Брежнев амаршалга соогоо тэмдэглэгдэн байна.

БЭРХЭШЭЭЛЭЙ БА АРСАЛДАНАЙ ЭРХЭ БАЙДАЛДА

СЭВ-эй ойн баярай сессин Москвада хани нүүхээтэй, адли тэгш эрхтэй байлгана ба бээ бээдээ ашатай түнэтэй харилсаа холбоной оршон байдалда үнэгээр гэзэ наань, капиталист гол долоон орон — США, Япон, ФРГ, Франци, Англи, Итали ба Канадын хүтэлбэрлэгшэдэй юнион 28—29-дэ Токियो зарлагдахан зүблөөн тэд ондоо эрхэ байдалда үнэгэрэн байна. Токियो эрэн президент болон премьер-министруудэй энергетическэ кризисэй үүдээр өөдэ нара хэрүүлбэгүй. «Энэ хэрэгэ экономическа дайнда дүтгээтэ ябана. Эндэ гүрэн бүхэн өөр өөрынгөө национальна аша тулын хэрэг хамгаалан, энергетическа арга нөөснүүдэ хүртэлсэхи түлөө тэмсэлдэ хамга юумэ сүм хэрэглээ эхилсэхэ», — гээд Франциин «Эхо» газетэ бэшээ.

«Нью-Йорк таймс» газетин бэшээтэй ёноор, «экономическэ халхи шуурга зэйсулха навигационно карта зохиохын тула» Токियो ошоходоо, баруун оройнуудай хүтэлбэрлэгшэд нэгдэлтэй байлдаа урлахха талаар үгэ хуур гамнаагүй хэн. Жозефэн, США-гай президент Дж. Картер «мүнөө бүхы дэлхэй хойхилодо оруулаад байхан энергетическэ кризисэй эрхэ байдалда нефтин түлөө баруун оройнуудай дунда үрдилдөөтэ тэмсэл хүрсэдажа отго болохогүй» гэжэ мэдүүлэн байха юм.

«Гэбэшье Токियोдо үнэгэргэдээн уулаагдаа хабаадлалтад улам багал боложо байхан нефтяной нөөсшөө шадалга хаа өөр өөрынгөө абаха хубине эхэ болгохо оролдоо. Америкын Холбоото Штадууд сүхэ эхтын эрхэ эдлэн, зүблөөнэй эдэбхи гарта абтан байна. Долоон гүрэнэй толгойлошонорой уулаалгын урда тээхэн Токियोдо Дж. Картер Японой премьер-министр М. Охиротой аминдаа уулаалга хээ. «Баруун Европодо эсэргүү шилжээтэйгээр США ба Япон хоёрой нэгдэл фронт байгуулгын тула» тэдээр аминдаа

уулаалга хэнэ, — гээд Франциин «Фронт» газетэ бэшээ хэн.

Нефть худалдан абалгын 1978 оной хэжэе хубилгангүй 1985 он болотор тэдэндэ үлээхэ гэжэн Баруун Европонио нуудай оруулан дурдалхые Холбоо Штадууд ба Япон хоёр «долоонхой» злөөн дээрэ үнэхөөрөө буруушааха, руун Германиин «Шпигель» журнал урдуу тушаа нигэжэ мэдүүлээ: «эн гетикни талаар США-гай политикэ хамжаалдэ харнаар байтар үрлээрал, импералист зангаараа үдэ США довтодлингоо дэлгүүр дээрэ түлсн сэн элдэб эсээр хубилгажа байгаад буруунайдай нефть худалдан абалгада тэлээтэ арга боломжыиен гансахан бул на бэшэ, мүн дэлхэйн дэлгүүр дээрэ байхан хамга нөөсые сүн гарта орухы оролдоно. Американецууд «нотэ дээрэмшэд шэнгээр ашалаалдан».

Гэхтэй хамта америкэн энэ дээрэмд гэдэ нүүгөөдэ долоон гүрнине хабаадаа хэдэлгэ Токियोдо хэдгэдэн байха КЭН зорилгоор США баруун зүгэй гүрмьшленэ хүгжэлтэй оройнуудай бүлгэн байгуулжа, нефтин сэн дээрэлхүүлгын тула тэрэниинь худаладаг оройнууд энэ талаар экономическа хаалта табихаг рэдхэл оруулаа.

США-гай энэ ханамжа панхаруулан найн нефть худалдагдан оройнуудай организатай (ОПЕК) харилсаага муудалхаа хэжэ, США-гай Баруун Европонио зохионгуй америкэн дурдалхые нигэмжэ эхээтэйгэ утгаа. Энэ ушартай тохололдон үшөө гэг шулаха юумэнь юуб гэжээ, баһал үгэрэн энэ неделдэ Женевэдэ сугларһ ОПЕК-эй 13 гэгшүн-оройнууд өнөөдүнгэ зүблөөн дээрэ америкэн дурдалхые эр шууд буруушаажа, импералист занал хаа айхгүй байханаа харуулба. Зүблөөнээрэн эрвин тэдэ арсалдаанай гэршье наа, тэдээр нефтин сэн дунда эгээр 35 процент дээрэлхүүлэхэ гэжэн шин хэбэри абжаа шадээ. Тэрээшлэн ОПЕК-сентябрьда үнэгэргэдээн удаадахи зүблөөнээр нефтин сэн дахин хаража үзэхэ гэжэ шимдэхэдээ.

США: ОСВ-2 ТУШАА ТЭМСЭЛ ҮРГЭДЭНЭ

США-гай президент Дж. Картер Вена үргэргэдээн үндэр тушаалтад уулаал дээрэ гар табигдахан, стратегическэ до толгын буу эбсэгүүдэе бүтээн гаргал хэвээрлэхэ (ОСВ-2) тухай Договорые сен дай үзэмжэдэ дамжуулба. Ингээд дайн үлээржэ бүхы үе соохи совет-америк эгээл шулаха документые эсэслэн батала гада эхи захэ табигдахан байна. Америкэн конституциин ёноор, Договорые ээл лэн баталгын тула тэрэниинь түлөө сенато нуудай гурбанай хоёр гэгэ тү, али зуун 67-ниинь Аугага Гэгэе ёһотой.

Сената эльгээхэн бэшэ соогоо Дж. Картер ОСВ-2 Договорые эсэслэн батал: уртайгаар сенаторнуудта ханданан байна. Мүн лэ нимэрхүү уртайгаар Америкын политическэ ба нитивн олохон эли ажал ябуулагдах ханамжаа хэлээ. ОСВ Договорые сенатай эсэслэн баталгын тула бх хүсээтэ элсүүлэхэ байна гэжэ сената демократическа олонхийдай хүтэлбэрлэгшын орлогшо А. Крестон мэдүүлээ.

Гэбэшье Америкын сэргээгч-промышлена комплекстэй холбоотой, ракетни ядерна буу эбсэгүүдэе бүтээн гаргалга үргэлжлүүлэхэ хүсэд эрмэлзэлтэй, нүлэ эхээтэй хүснүүдэй мүнөө болотор байхэниинь мэдээжэ. Тэдээр үлээр үел харата абуулгага эрид үргэдэжэ оройхой. Жэзэнь, ОСВ-2 Договорыо эсэргүү бодоһон мэдээжэ сенатор Дж. Гарн гэш мүнөө гар табигдаа байхан совет америкэн хэлсээтэ усадхаха зорилгоо СССР ба США хоёрой хоорондо «шэ» хөөрлэдөө үнэгэргэжэ, «шэнэ хэлсээ» баталха дурдалхан оруулаа. Тэрэ хадаа «шэ таган» болгожо, мүнөө гар табигдаа байхан Договорой текстэд хэдэ хэдэн заһаари оруулхые дурдалхана. Тэдэн хоёр тэлин адли тэгш байдал ба алишье талад адли аюулгүй байлгын ёһо гуримда яаш тааруу бэшэ юм. Энэ ушарна уламжалан, Гарнин дурдалханууд Советскэ Союзда таатай байхгүйнэ ойгосотоо гээд «Нью-Йорк таймс» газетэ ба Америкын хэлбэлэй бусад оройнууд тэмдэглэгдэнэ.

ОСВ-2 Договорыо нимэ заһаариныуды оруулжа, тэрэни эсэслэн баталгыг хой шэ татаха зорилгодо харюугай сохилт тойгоор Вашингтондой захиргаанай түлөөлэгшэ, оборонин министр Г. Гарн үгэ хэлээ. ОСВ-2 Договор хадаа нягта баринаа зохиогдон документ хоёр талын хоорондо долоо шахуу жэл соо хэдгэдэ хөөрлэдөөнэй үрэ дүн, хоёр талын үгээ ойгосолгоо тэрэн дотор оруулагданхай гэжэ Г. Браун онсолон тэмдэглэгдэн байн. Тус Договорто заһаари оруулахын тул хэлсээнүүдэ шэнээр хээ болгохо, эн шулаха документые эсэслэн баталгага эдэн жэлээр хойшолуулагдаха болонго гэжэ оборонин министр тэмдэглээ.

Совет америкэн харилсаа холбоондоо дургагшүүлэй имгалт нимэ үгэ зорилго урдаа табихэниинь мэдээжэ. Тээд олонх американецууд ушар байдалые зүбөөр ойлогдоо. Америкын политическэ ба нитивн ажал ябуулагдах тэдэниинь эрид буруушаана гэжээ. «ОСВ-2 Договор хүснүүдэ ороходо манай оройнууд бээ бээдээ этгэл найдбаритай болохо ябадалда тулаха хэ, совет ба америкэн аравдугай хоорондох хани нүүхээтэ ба бээ бээ ойгосолодгые бэжижүүлгэдэ тулалха байна, — гээд США-гай нитивн эгээл томо организаацинуудай нэгэн болохо «Американецууд» — демократическа абуулгануудай тал баримталгашад гэжэн организациин директор Л. Шалл гэжэ мэдүүлээ. — Буу збсэг хурхан абаха, дэлхэй дээрэ аюулгүй байдал тогтохо хэрэгтэ тодорхой ахамай хэдгэдэниинь ушар байдал зүбөөр ойгдохоо бүхы американецууд энэ Договор дотор обворон харана».

Г ШИШКИН, ТАСС.

Редактор Р. Б. ГАРМАН

Техникумэйхид шалгарба

Шатараар «Урожай» бүлгэмэй түрүү нуури ээзлэхын түлөө мурьсоон Бурядай хуудэе ажахын техникумэй байшан соо үнэгэргэдээ. Хүдөөгэй шатаришаддай дунда түрүү нуури ээзлэхын түлөө энэ жэлэй мурьсоондоо оройлодо 8 командда хабаадаа гээд тэмдэглэгдээ. Энэнь тоныше хангалтагүй байна. Ушарын юуб гэжээ, нөдөндө жэлэй чемпионатад аяар 16 команда мурьсоон нэн гээд нануулаа шулаа.

Урда урдын жэлнүүдтэ яһала найн хорилго бээд, хэлтэй командануудые эльгэжэ, шадга хүртэдэ байхан Хожонгын, Хурамхааны, Баргажанай, Сэлэнгын, Улаан-Удын районуд эртэ урдын энэ нааданда дурастайшуулай командануудаа мурьсоондэ табигтай байхэниинь халагламаар. Энэше удаада эдэний зариманиинь шангай нууринуудта гараха аргатай багсаа гэжэ хангадана. Гэхэ зуура, «Урожай» бүлгэмэй областной советэй нөдөндө жэлэй чемпион — Бурядай хуудэе ажахын институтай суглуулагдамал команда эркин түрүү шатаришадга хабаадлуудтай ямаршье тэмсэлгүйгөөр үндэр нэр зэргэтээ хахасанан байна.

Нүүлшын үдэрэй хоёр наадан илангаа шанга тэмсэлдэ үнэгэрбэ. Ушарын юуб гэжээ, зургаадахи нааданай нүүлээр «Росгипросельстрой» гэжэ проентнэ институтай болон хуудэе ажахын техникумэй команданууд тус тустгаа 23,5 очкотой болодо ябаа. Урда тээнэ техникумэй шатаршаддай Загарайн районий түлөөлэгшэдэ 4:2 тоотойгоор илахадан, проентнэ институтай спортсменууд Туьхэнэй командатай уулаахадаа, 6:0 тоотойгоор шүүтээ лэн.

Түгээхэлэй нааданда хуудэе ажахын техникумэй шатаршад хуудэе ажахын институтай командатай, «Росгипросельстрой» гэжэ проентнэ институтай түлөөлэгшэд Хойто Байгалхаа ерөөн БАМ-ай барилгашадтай уулааха болодо.

Энэ удаада түрүүшын хоёр командын хоорондо муртэй тэмсэл болоогүй. Юуб гэжээ, институтай шатаршаддай дундаа 3 хүнниинь эрэнгүй, 1,5-4,5 тоотойгоор шүүгдэшадан байха юм. Тингээжэ техникумэй хурагшад болон багшинууд дүн хамта 28 очкотой болон байгаа.

Нүүгөө наадандан нэгэдэхэ хилээтэ дээрэ Николай Маншевой БАМ-ай тусхай конструкторска бюротой инженер-конструктор спортын мастер Рашид Яхинтай уулаалга сугларашадые хонор хуулба. Эдэнэр барсын гамбит надажа, түрүүшын ябадалхаа шанга тэмсэл болоо. Нааданай тэн үедэ (мингелшпиль) спортын мастер Р. Яхин халта болуо байдал-

Тувин АССР-эй нинсэл Кызыл хотодо спортын национальна зүлжүүдээр Сибиь болон Алас-Дурна зүгэй ардуудай спартакнада үнэгэргэдээ. Спартакнадын программада буряад, хакас, тувин «хуреш» барилдаанууд, яхад хүрлэг, нур харбалга, тинэр үргэлгөөр мурьсоонууд оруулагдахан байгаа.

Манай республикын бүхшүүл буряад барилдаагаар үнэгэргэдээн мурьсоондэ команднараа түрүү нуури ээзлэхын байн. Тинхээл СЭВ-эй спортын мастернууд Илья Гармаев, Геннадий Махутов, Байр Циренгармаев гэгшэд спартакнадын чемпионой улаан торгон лөгтээр, үнэтэ бэлгүүдээр шагнагдаа. Горно-Алтайн автономно областини, Агын автономно округон команданууд удаадахи нууринуудые эзэлээ.

Яхад «кылыны», «ыстанга», «куосах» гэжэн нуралгөөр үнэгэргэдээн хононгоо хойтой нааданда Тувин суглуулагдамал команда түрүү нуури ээзлэхэ, спартакнадын чемпионудай нэрэ солодо хүртэбэ. Манай республикын команда хоёрдохи нуури ээзлэхэн байгаа. Тинхээдэ ко-

Хүндшэг шэгнүүртэй боксёр Георгий Оскорбин нуулай жэлнүүдтэ зоной, бүхэроссия ба бүхэсоюзна мурьсоонүүдтэ ехэ амжалтануудые тулаба. Г. Оскорбин багшанаар институт дүүргээд, мүнөө Бурядай хуудэе ажахын институтда хүдээлээ. Энэ хабар Красноярскда үнэгэргэдээн бүхэсоюзна мурьсоондэ илалта тулажа, тэрэ СССР-эй спортын мастерай нормиатив дүүргээ. Яахан Иваново хо-

маидынай гэгшүүд Олег Левитин, Владимир Вазилевский, Михаил Михайлов гэгшэд тус тустаа СССР-эй спортын мастерай нормиатив дүүргээ шадаа. Эндэ Михайлов дүн хамта 116 метр 15 сантиметр хүрээжэ, спартакнадын чемпион болобо.

Тувин арадай «хуреш» барилдаагаар үнэгэргэдээн мурьсоондэ Тувин АССР-эй команда эрчимлээ. Хакансай, Горно-Алтайн автономно областинуудай, Бурядай АССР-эй командаууд удаадахи нууринуудта гараба. Тинхээдэ Хакансай «нуреш» барилдаагаар Тувин, Хакас-ай, Бурядай АССР-эй команданууд түрүүшын гурбан нуури эзэлээ.

Нур харбалгаар болон мурьсоондэ манай республикын мэргэшүүл бусадхаа булуугаар харбажа, дүн хамта 13 очко абаад, түрүү нуури ээзлэхэ шадаа. Эндэ нур харбалгад Лариса Бурхинова, Геннадий Худалко гэгшэд спартакнадын чемпионуд болобо.

пионууд боложо, спортын мастерта кандидаттай нормиатив дүүргээн байна. Удаадахи нууринуудые Тувин, Агын, Яхадый команданууд эзэлээ. Тинэр үргэлгөөр спартакнадын чемпион болон манай түлөөлэгш Валерий Харитонов СССР-эй спортын мастерай нормиатив дүүргээ шадаа. Нур харбалгаар команданууд сооноо Яхадый, Бурядай АССР-нүүдэй, Хакас-ай автономно областини команданууд түрүүшын гурбан нуури эзэлээ.

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй ардуудай спартакнадын юрэнхы дүн гаргалхада, Тувин АССР-эй суглуулагдамал команда түрүү нуури эзэлээ. Бурядай, Хакас-ай спортсменууд удаадахи хойр нуурида гарахан байба. Элжөөтэ спартакнада Улаан-Удодо хойто жэлдэ үнэгэргэдэхээр хараалагдаба.

Е. ШУНКОВА.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита-2». 7.55 — Дамжуулгын программа. 8.00 — «Время». 8.40 — Үгловоний гимнастика. 9.05 — «Үгловоний расписани» — телевизионно уран найханай фильм. 10.25 — «Ан амнидай аймагта». 11.25 — Шэнэ хонини. 13.55 — Дамжуулгын программа. 14.00 — Шэнэ хонини. 14.20 — Минский лемец-фашин булимтарашаднаа суглуулэгдөөр 30 жэлэй ойдо. Телевизионно баримтата фильм. 14.50 — «Арадай аялганууд». 15.00 — «Залуушуудай адресүүд». 15.35 — Ухиюудтэ «Хабно» повелитэ эмэй» — телевизионно уран найханай фильм. 16.40 — УССР-эй Гүрэнэй Буковинско дуг, хатарай габылаата ансамблин концерт. 17.50 — «Табан жэл, дүрбэдэхэн жэл». «Өөрын хэрэгэй шадабаритан» — телевизионно баримтата фильм. 18.15 — «Мүнөө

ПРАВДА БҮРЯТИИ

Нэгэдэхэ хууданда «Хоншод Сундентангай шэнэ амжалта» — Баргажаннаа абтан корреспонденти. «Хүдөөтэй киножан» — түрүү бэшгэ. «Заводой уран гартан» — корреспонденти. ТАСС-ай хүлээл хонини.
Хоёрдохи хууданда. «Партияна ажабайдал». «Экономико бэжижүүлэхэ найдамтай үндэһэн» — М. Гребенщиковай статья. «ЛЭП» — юрвин шажэмтэ угаһан бэшэ» — БАМ-аа абтан корреспонденти. «Правда Бурятиян» бэшээнэй хүлээлэгшэ.
Гурбадахы хууданда. «Арадайнгаа сэдхээлтэе магтан дуулаалга» — хэлэ, бэшгэн доктор А. Белоусовай статья. «Дайшалхы ханнарай уулаалга» — репортаж. Улаасхоорондын шинжлэл. 22.20 — «Томскийн хүгжэмтэ комедийн театр манайда айлшала». 23.00 — Соноскохол.